Stadskerk Nijmegen (OCP), 17 mei 2026, Hemelvaart, 7e zondag van Pasen;
voorgangers: Daan Savert (r.-k. theoloog) & ds. Anneke de Vries (PKN)

[Eerste lezing: Ezechiël 39, 21-29] (Nieuwe Bijbelvertaling)
21 Ik zal mijn majesteit onder alle volken doen gelden. Ze zullen zien hoe Ik ze straf en hoe Ik
ze mijn wil opleg.
22 Vanaf die dag zal het volk van Israël beseffen dat Ik, de HEER, hun God ben, 23 en de
andere volken zullen beseffen dat de Israëlieten zelf aan hun ballingschap schuldig zijn.
Omdat ze Mij ontrouw waren verborg Ik mijn gelaat voor hen. Ik leverde hen aan hun
vijanden uit, en zij vielen door het zwaard. 24 Ik heb hen behandeld zoals past bij hun
onreinheid en hun misdaden, Ik heb me van hen afgewend. 25 Maar – dit zegt God, de HEER:
Nu zal Ik Jakobs lot ten goede keren, me ontfermen over heel het volk van Israël en strijden
voor mijn heilige naam. 26 Hun schande en ontrouw aan Mij moeten ze dragen, ook
wanneer ze weer onbezorgd in hun land wonen, door niemand opgeschrikt. 27 Door hen
weg te halen bij de vreemde volken, door hen bijeen te brengen uit de landen van hun
vijanden, laat Ik vele volken zien dat Ik heilig ben. 28 Ze zullen beseffen dat Ik, de HEER, hun
God ben: Ik heb hen onder vreemde volken in ballingschap gestuurd en Ik breng hen ook
weer samen in hun eigen land; Ik zal niemand achterlaten. 29 Ik zal mijn geest over het volk
van Israël uitgieten en mijn gelaat niet meer voor hen verbergen – zo spreekt God, de
HEER.”’

[Epistel: 1 Petrus 4, 12-19] (Nieuwe Bijbelvertaling)
12 Geliefde broeders en zusters, wees niet verbaasd over de vuurproef die u ondergaat; er
overkomt u niets uitzonderlijks. 13 Hoe meer u deel hebt aan Christus’ lijden, des te meer
moet u zich verheugen, en des te uitbundiger zal uw vreugde zijn wanneer zijn luister
geopenbaard wordt. 14 Als u gehoond wordt omdat u de naam van Christus draagt, prijs u
dan gelukkig, want dat betekent dat de Geest van God in al zijn luister op u rust. 15 Laat
niemand van u moeten lijden omdat hij een moordenaar is, een dief, misdadiger of
onruststoker. 16 Maar als u lijdt omdat u christen bent, schaam u dan niet en draag uw lot
tot Gods eer.
17 Besef goed dat de tijd van het oordeel is aangebroken. Dat oordeel begint bij Gods eigen
mensen. Als het bij ons begint, hoe zal het dan aflopen met hen die weigeren het evangelie
van God te gehoorzamen? 18 Als de rechtvaardige al ternauwernood gered wordt, hoe zal
het dan gaan met de goddeloze en de zondaar? 19 Daarom moeten allen die lijden omdat
God dat wil, het goede blijven doen en hun leven in handen leggen van de trouwe schepper.

[Evangelie: Johannes 17, 1-13] (Nieuwe Bijbelvertaling)
1 Nadat Jezus dit gezegd had, sloeg Hij zijn ogen op naar de hemel en zei: ‘Vader, nu is de tijd
gekomen, toon nu de grootheid van uw Zoon, dan zal de Zoon uw grootheid tonen. 2 Hij
heeft van U macht over alle mensen ontvangen, de macht om iedereen die U aan Hem
gegeven hebt het eeuwige leven te schenken. 3 Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen,
de enige ware God, en Hem die U gezonden hebt, Jezus Christus. 4 Ik heb op aarde uw
grootheid getoond door het werk te volbrengen dat U Mij opgedragen hebt. 5 Vader, verhef
Mij nu tot uw majesteit, tot de grootheid die Ik bij U had voordat de wereld bestond.
6 Ik heb uw naam bekendgemaakt aan de mensen die U Mij uit de wereld gegeven hebt. Zij
waren van U, maar U hebt hen aan Mij gegeven. Ze hebben uw woord bewaard, 7 en nu

begrijpen ze dat alles wat U Mij hebt gegeven, van U komt. 8 Ik heb de woorden die Ik van U ontvangen heb aan hen doorgegeven, zij hebben ze aanvaard en nu weten ze echt dat Ik van U gekomen ben, en ze geloven dat U Mij hebt gezonden.
9 Ik bid voor hen. Ik bid niet voor de wereld, maar voor de mensen die U Mij hebt gegeven, omdat zij van U zijn 10 – alles wat van Mij is, is van U, en alles wat van U is, is van Mij – en omdat in hen mijn grootheid zichtbaar geworden is. 11 Ik ben al niet meer in de wereld, Ik ga naar U toe, maar zij blijven wel in de wereld. Heilige Vader, bewaar hen door uw naam, de naam die U ook aan Mij gegeven hebt, zodat zij één zijn zoals Wij één zijn. 12 Zolang Ik bij hen was heb Ik hen door uw naam, die U Mij gegeven hebt, bewaard en over hen gewaakt: geen van hen is verloren gegaan, behalve degene die al verloren was, omdat de Schrift in vervulling moest gaan. 13 Nu kom Ik naar U toe, en Ik zeg dit terwijl Ik nog in de wereld ben, opdat zij vervuld worden van mijn vreugde.

[overweging:]
Lieve mensen, zusters en broeders,

Wees lekker jezelf. Doe niet alsof, speel geen toneel, nee, ontspan en wees wie je echt bent.

Je zou zeggen dat dit het meest bevrijdende is wat tegen ons gezegd kan worden. Hoe vaak doen we niet alsof? Op hoeveel plekken moeten we ons niet beter voordoen dan we echt zijn? Hoe vaak bijten we ons niet op de tong en slikken we in wat we eigenlijk willen zeggen? Of hoe vaak flappen we er iets uit wat we diep van binnen niet meenden?

Jezelf zijn, écht jezelf zijn, je zou denken dat het niet moeilijk is, maar we zijn ons hele leven bezig met die opdracht. Want dat is het, een opdracht. Worden wie we zijn. Leven zoals we bedoeld zijn te leven. Zonder alle opsmuk. Het is een opdracht die ook in de kerk centraal zou moeten staan. Als er een God is die ons geschapen heeft, dan mogen we erop vertrouwen dat we niets hoeven te worden wat we niet al waren. Dat we niets hoeven te verkrijgen wat ons niet al gegeven is. ‘God werd mens, nu wij nog’, zo wordt dan weleens op een gevleugelde manier gezegd.

Maar we hebben de kerk vandaag niet nodig om deze boodschap op te pikken. Overal om ons heen kun je varianten van deze oproep horen. Wees jezelf. En vooral: wees authentiek. En daar zit iets goeds, daar zit iets bevrijdends in. En toch zit er een keerzijde aan dit hele verhaal. Die authenticiteit wordt soms geëist. Als iets nep overkomt, dan scoort het niet. Je ziet het bij politici, die filmpjes van hun privéleven online plaatsen om sympathie te winnen. Het persoonlijke moet publiekelijk gedeeld worden, emoties en kwetsbaarheid moeten zoveel mogelijk in beeld komen. En als ik nou gewoon eens een pesthumeur heb vandaag, waarom zou ik dan aardig zijn tegen degenen die op mijn pad komen? Dat zou toch heel nep en niet-authentiek zijn.

Of als ik nou iets te vaak een pesthumeur heb, dan moet ik misschien nog wat dieper graven, op zoek naar mijn ware zelf. Die authentieke, unieke kern, die bedolven ligt onder al die lagen onzin. Mensen van mijn leeftijd en jonger gaan daarvoor het liefst helemaal naar Thailand. Al

backpackend hopen we onszelf te vinden, maar de kans is groot dat we vooral een boel anderen vinden, die net als wij ook niet zo goed meer weten wie ze zijn.

Uiteindelijk zijn we minder uniek dan we misschien zouden willen. Zonder dat we het doorhebben kopiëren we gedrag, meningen en maniertjes van mensen om ons heen. U kent misschien wel die scène uit de film The Life of Brian van Monty Python. Brian wordt door de mensen als verlosser uitgeroepen, en Brian probeert die mensen aan het verstand te peuteren dat ze allen individuen: 'You are all individuals!' De mensen scanderen: 'We are all individuals!' Eén bijdehandje ziet het niet zitten: 'I'm not!' zegt hij.

Ja, we zijn allemaal uniek, maar de manieren waarop we uniek zijn lijken vaak erg op elkaar. Het is vaak juist in onze pogingen om onszelf te zijn, dat we het meest op de anderen om ons heen gaan lijken. We zijn kuddedieren, of we dat nou leuk vinden of niet. Wij bestaan bij gratie van anderen. Of als je het positiever wilt formuleren, we zijn relationeel voordat we individuen zijn.

En dat kun je zelfs over de hele werkelijkheid zeggen. Als je de kwantummechanica induikt, dan zie je dat de kleinste deeltjes van onze werkelijkheid op afstand met elkaar kunnen communiceren. Alles is met elkaar verbonden. Dat is iets duizelingwekkends om te beseffen. Een niet te begrijpen mysterie. En toch is dat besef fundamenteel, zeker als we als mensen onze omgang met het leven om ons heen willen aanpakken. Wij staan als mens niet los van alle andere levende wezens, nee, wij vormen met hen één grote familie.

In de evangelielezing spreekt Jezus zijn zogenoemde hogepriesterlijke gebed uit. Het is een hartstochtelijk gebed, waarin vandaag deze woorden eruit springen: 'Heilige Vader, bewaar hen door uw naam, de naam die U ook aan Mij gegeven hebt, zodat zij één zijn zoals Wij één zijn.' Het gebed van Jezus is hier niet dat we ons aan bepaalde regels zouden houden, dat we hem braaf zouden navolgen, nee, zijn gebed is dat we één zijn, zoals hij en God de Vader één zijn.

Jezus omschrijft zichzelf in het tweede vers als degene die van God 'macht over alle mensen' heeft ontvangen. Kijken we naar het Grieks, dan wordt daar gesproken over 'sarx', dat niet zozeer 'mens' betekent, maar algemener: 'vlees', het aardse, lijfelijke, de materie. Net zoals we in het begin van het Johannesevangelie lezen dat het Woord vlees is geworden. Het woord is vlees geworden, en verbindt zich op die manier aan deze hele werkelijkheid. Het goede nieuws, lieve mensen, is niet alleen voor mensen, nee, alle dingen zal God nieuw maken.

Jezus bidt dat wij één zijn.

Met alles wat we vandaag weten, is het voor ons misschien niet meer de vraag of we één zijn, maar hoe we één zijn. Ontvangen we de eenheid als geschenk, als de verhoring van het gebed van Jezus? Of ontkennen we de wederzijdse afhankelijkheid van elkaar, en klampen we ons vast aan de illusie dat we onszelf kunnen redden, als autonome individuen? Zien we

Christus in de meest onaanzienlijke van onze medemensen of trekken we grenzen om onze eigen gemeenschap in een schijnveiligheid te houden? Hoe zijn wij één? Jezus bidt dat wij één zijn, zoals hij en God de Vader één zijn. En zijn band met God is een door en door intieme. ‘Alles wat van mij is, is van U, en alles wat van U is, is van mij’, zo spreekt hij tot God. Laat het tot u doordringen. Als dit de band tussen Jezus en God is, en Jezus bidt dat wij één zijn, zoals hij en God één zijn, dan impliceert dat iets radicaals voor het leven dat wij leiden.

‘Wees jezelf’. Het is een bevrijdende boodschap, maar het is niet het hele verhaal. Het evangelie plaatst er iets tegenover. Wees niet alleen jezelf, of vooral: wees niet alleen jezelf. Wie je bent, zal tot bloei komen in gemeenschap met de anderen, in verbondenheid met je medemens, en zelfs al het andere dat leeft.

Dat de eenheid die Christus had met zijn Vader, ook onze eenheid zal worden. Dat de Heilige Geest ons hiertoe mag bewegen.

Daan Savert, daansavert@gmail.com